

УДК 343.12

Т.А. Вінакова

**ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
ПРИДБАННЯ МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО
ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ**

У результаті проведеного дослідження з'ясовано складові елементи оперативно-розшукової характеристики придбання майна, одержаного злочинним шляхом. Розроблено критерії, за якими можливо класифікувати осіб, які придбавають майно, одержане злочинним шляхом, встановлено їх характерні риси.

Ключові слова: *придбання майна, одержаного злочинним шляхом, підрозділи карного розшуку, оперативно-розшукова характеристика, суб'єкт.*

Постановка проблеми. Вивчаючи питання протидії придбанню майна, одержаного злочинним шляхом підрозділами карного розшуку ми провели дослідження щодо актуальності вказаного питання для практичних працівників зазначеної служби. Переважна більшість опитаних працівників (68%) вважають указану проблему на сучасному етапі актуальною, однак при цьому 82 % респондентів одночасно вказують, що зазначений вид злочинної діяльності здебільшого вчиняється не як окремих злочин, а в сукупності зі збутом та зберіганням указанного майна, рідко під час легалізації (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом. Водночас щодо оцінки ефективності протидії придбанню майна, одержаного злочинним шляхом підрозділами карного розшуку, 61% респондентів вважають її малоефективною, 22% – середньою, 7% – не змогли висловити свою думку й лише 4% – визначити її ефективною. На нашу думку, причиною такого становища, серед іншого, є незнання оперативно-розшукової характеристики зазначеного злочину та особливостей структури злочинної діяльності осіб, які їх учиняють. Це підтверджують і результати опитування оперативних працівників.

На наш погляд, піддрунтям означених чинників є неоднозначність поглядів на зміст злочину, його елементів та різноманітність характеристик, що складаються з однотошних елементів. Аналіз наукових праць у галузі юридичних та природних наук дозволяє виокремити такі характеристики злочинів та злочинності: кримінально-правова (М.І. Бажанов, М.Й. Коржанський [1; 2]), кримінологічна (Г.А. Аванесов, В.О. Глушков, Л.М. Давиденко, М.І. Данишин та ін. [3]), криміналістична (Ю.П. Аленін, Р.С. Белкін, В.О. Коновалова, М.В. Салтєвський та ін. [4]), психологічна (В.Є. Емінов, М.І. Єнікєєв, О.В. Землянська, А.М. Столяренко, Ю.В. Чуфаровський).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти оперативно-розшукової характеристики придбання майна, одержаного злочинним шляхом, розглядалися багатьма вченими, зокрема такими, як

Б.І. Бараненко, В.Я. Горбачевський, Е.О. Дідоренко, Д.Й. Никифорчук, І.П. Козаченко, І.О. Крєпаков, В.Л. Ортинський, В.Д. Пчолкін, О.П. Снігер'єв, М.В. Сташак, В.В. Шендрік, О.О. Юхно та ін.

Формування цілей. Мета статті: надати сучасну оперативно-розшукову характеристику придбання майна, одержаного злочинним шляхом.

Виклад основного матеріалу. Слід відмітити, що в теорії оперативно-розшукової діяльності відсутня єдина точка зору щодо змісту поняття «оперативно-розшукова характеристика». Так, наприклад, на думку В.Д. Пчолкіна, оперативно-розшукова характеристика - це сукупність кримінально-правових, криміналістичних, кримінологічних та інших упорядкованих і взаємозалежних між собою ознак, які мають розвідувально-пошуковий характер, і розглядаються з позицій ефективності застосування оперативно-розшукових сил, засобів і методів по виявленню, попередженню, розкриттю й розслідуванню злочинів [5, с. 67-76].

Беручи до уваги висновок, якого дійшли Е.О. Дідоренко і Б.І. Бараненко, оперативно-розшукова характеристика - це складна інформаційна модель, яка поєднує в собі комплекс специфічних ознак, рис, особливостей, що характеризують злочинні прояви в їх розвитку, у поєднанні з безпосередніми причинами, мотивами, метою останніх зовнішніми умовами, а головне у взаємозв'язку з факторами зовнішнього, кримінально-потенційного, соціального середовища [6, с. 3-28].

Продовжуючи описувати теоретичні погляди на зазначену категорію, наведемо думку О.А. Гапона, який дійшов висновку, що оперативно-розшукова характеристика квартирних крадіжок - це окрема наукова категорія, яка є інформаційною моделлю злочину, що базується на елементах кримінально-правової, кримінологічної, криміналістичної, соціально-психологічної та віктимологічної характеристик злочинної події, а також на спеціальних відомостях про типові дії злочинців щодо маскування злочинів та протидії правоохоронним органам, що сприяє ефективному вирішенню задач розкриття квартирних крадіжок підрозділами карного розшуку [7, с. 47-48].

Слід також погодитися з думкою В.Є. Тарасенко, який вважає що оперативно-розшукова характеристика багато в чому спочатку формується за рахунок криміналістичної характеристики злочинів [8, с. 130-136].

Д.В. Гребельський, скажімо, вважає, що характеристика - це один із прийомів ознайомлення з предметом, сутність якого лежить у виявленні відмітних якостей і власності предмета, які мають значення в будь-якому відношенні. Підкреслюючи важливість для теорії ОРД розкриття сутності й функцій характеристики злочинів і розглядаючи питання про співвідношення й відмінність криміналістичної характеристики від оперативно-

розшукової, автор визначає, що характеристика являє собою сукупність ряду інформаційних ознак, упорядкованих і взаємозалежних між собою, узятих з різних інформаційних джерел (насамперед, які входять у криміналістичну, кримінологічну, психологічну, соціологічну, економічну й іншу характеристики злочинів). Залежно від характеру злочинів вона має динамічний характер і тому може доповнюватися або обходитися без деяких елементів [9].

Тобто, поняття оперативно-розшукової характеристики є предметом наукових дискусій протягом багатьох років. Однак дотепер у теорії оперативно-розшукової діяльності не вироблене єдине конструктивне рішення про цю категорію. Основною причиною настільки несприятливої ситуації є відсутність у розумінні службової ролі оперативно-розшукової характеристики, зокрема співвідношення її із криміналістичною характеристикою злочинів. Як ОРД у цілому, так й оперативно-розшукова характеристика злочинів не можуть розглядатися як самостійні категорії поза основним завданням запобігання та розслідування злочинів, реалізацію яких у науці покладено на криміналістику як науку про закономірності механізму злочину, виникнення інформації про злочин і його учасників, закономірностях збирання, дослідження, оцінки й використання доказів і заснованих на пізнанні цих закономірностей спеціальних методах та засобах судового дослідження й запобігання злочинам [10].

У розповсюджених на сьогодні наукових положеннях щодо змісту оперативно-розшукової характеристики її головна цінність справедливо вважається у тому, що вона є об'єктивним відображенням соціального середовища, що змінюється, і обстановки, в умовах в якій здійснюється оперативно-розшукова діяльність. В одних випадках у цій характеристиці відображається конкретна злочинна діяльність окремих осіб або груп, також і соціально й психологічно значимі для неї особистісні характеристики відповідних суб'єктів; в інших же випадках ідеться про зафіксовані зміни, що відбулися в соціальному середовищі в результаті зазначеної діяльності (передусім, змінах у стані й структурі злочинності), а також про відображення ролі в цих змінах певних соціальних, правових, правоохоронних процесів, обставин, окремих осіб тощо.

Аналізуючи наукові праці, можна дійти висновку, що в теорії оперативно-розшукової діяльності розглядаючи питання оперативно-розшукової характеристики вчені здебільшого намагаються виділити такі особливості досліджуваних злочинів, як кримінально-правові аспекти, визначення типології особи злочинця та особи потерпілого, способу, часу та місця вчинення злочину. Отже, з метою визначення ОРХ придбання майна, одержаного злочинним шляхом, на нашу думку, доцільно розглянути кожний із зазначених елементів докладніше.

Із кримінально-правової точки зору придбання майна, одержаного злочинним шляхом, не є окремим складом злочину, а лише однією зі складових злочину, передбаченого ст. 198 КК України [11]. Під придбанням майна, одержаного злочинним шляхом, слід розуміти сплатне чи безоплатне одержання такого майна, яке забезпечує можливість розпоряджатися ним як своїм власним (володіти ним, використовувати його, відчувувати), формами придбання можуть бути купівля, обмін, прийняття в рахунок погашення боргу, як подарунок тощо. Відповідальність за ст. 198 настає лише за таке придбання, зберігання або збут зазначеного вище майна, яке не було заздалегідь обіцяне. Якщо виконання зазначених дій було заздалегідь обіцяне виконавцеві або співучасникові злочину, відповідальність настає не за ст. 198, а за співучасть у конкретному злочині.

Злочин уважається закінченим із моменту одержання зазначеного в ст. 198 майна у володіння або для зберігання, чи з моменту його збуту.

Предметом злочину є майно, одержане злочинним шляхом. Під майном, здобутим злочинним шляхом, слід розуміти майно, одержане як шляхом учинення злочину, так і шляхом учинення діяння, яке містить ознаки злочину, але через передбачені законом обставини не тягне кримінальної відповідальності (наприклад, учинене особою, яка не є суб'єктом злочину через неосудність або недосягнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність). Не може бути визнано предметом цього злочину: 1) майно, яке одержане не злочинним шляхом, а внаслідок учинення адміністративного чи іншого правопорушення; 2) майно, отримане в обмін на одержане злочинним шляхом, наприклад товари, куплені за викрадені гроші; 3) майно, не одержане, а виготовлене злочинним шляхом, наприклад, у результаті заняття забороненими видами господарської діяльності (ст. 203), збуту незаконно виготовлених підакцизних товарів (ст. 204) тощо; 4) предмети (зброя, радіоактивні матеріали, наркотичні засоби, психотропні, сильнодіючі та отруйні речовини прекурсори), які вилучені з вільного цивільно-правового обігу (або обмежені в ньому) і незаконний збут, придбання чи зберігання яких утворюють самостійні склади злочинів (наприклад, передбачених ст. ст. 307, 309, 311, 321). Водночас відмітитимемо, що розмір майна, яке було предметом цього злочину, на кваліфікацію не впливає. У тих випадках, коли предметом заздалегідь необіцяного придбання або збуту чи зберігання майна, здобутого злочинним шляхом, було майно в незначних розмірах (невелика кількість речей, незначна їх вартість тощо), учинене діяння через малозначність (ч. 2 ст. 11) може й не визнаватися злочином [11].

Суб'єкт злочину загальний. Заздалегідь не обіцяне придбання майна, одержаного злочинним шляхом, учинене службовою особою з використанням службового становища (за умови спричинення істотної шкоди

або тяжких наслідків), потребує кваліфікації за сукупністю злочинів – за ст. 198 і відповідною частиною ст. 364. Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом. Особа усвідомлює, що придбаває, збуває або зберігає майно, одержане злочинним шляхом, і бажає вчинити такі дії. Усвідомлення того, що майно, одержане злочинним шляхом, є обов'язковою ознакою інтелектуального моменту умислу винного. При цьому точна обізнаність про характер та конкретні обставини вчиненого так званого предикатного злочину не вимагається. У разі, коли особа вважає, що вона придбаває, зберігає або збуває майно, одержане злочинним шляхом, яке не є таким насправді, її дії за спрямованістю умислу можуть розцінюватись як замах на цей злочин.

За наявності сумніву особи щодо законності походження придбаного нею майна, описані в диспозиції ст. 198 дії не утворюють складу цього злочину. Відповідно до цивільного законодавства така особа є недобросовісним набувачем майна й може нести цивільноправову відповідальність. У разі одержання службовою особою хабара, предметом якого є майно, завідомо для хабарника одержане злочинним шляхом, учинене (за умови, що службова особа усвідомлює, що як хабар вона отримує матеріальні цінності, здобуті злочинним шляхом) потрібно розцінювати не лише як одержання хабара, а й як заздалегідь не обіцяне придбання майна, одержаного злочинним шляхом, і кваліфікувати за відповідною частиною ст. 368 і ст. 198. Якщо особа, будучи достовірно поінформованою про злочинне походження майна, придбаває, зберігає чи збуває таке майно, бажаючи приховати скоєний тяжкий чи особливо тяжкий злочин (у результаті якого це майно було одержане), її дії за наявності інших необхідних підстав необхідно кваліфікувати за сукупністю злочинів, передбачених ст. ст. 198 і 396.

Продовжуючи розгляд питання визначення суб'єкта вчинення придання майна, одержаного злочинним шляхом, слід відмітити, що при розгляді кримінологічної, кримінально-правової, криміналістичної чи оперативно-розшукової характеристики злочинів, більшість учених окрему увагу приділяють питанню вивчення особи злочинця. Так, Ю. М. Антонян указує, що вивчення особи злочинця, не є самоціллю, оскільки, у кінцевому рахунку, кримінологічні знання про особу злочинця, причинах та механізмах злочинної поведінки є теоретичною основою індивідуальної профілактики злочинів [12, с.3]. Як слушно вказує Ю.В. Олександров, особа злочинця – це сукупність соціально-психологічних властивостей особи, що при певних ситуативних обставинах (або поза ними) призводять до вчинення злочину [13, с. 77].

Узагалі, оперативно-розшукова характеристика особи злочинця, на думку фахівців у сфері ОРД, представляє особливий інтерес, оскільки оперативно-розшукова характеристика особи злочинця, зокрема осіб, які

придбавають майно, одержане злочинним шляхом, є досить складним явищем та характеризується низкою ознак, кожна з яких, безумовно, має достатньо важливе значення.

Розглядаючи питання визначення ознак, що складають оперативно-розшукову характеристику особи, яка вчиняє придбання майна, одержаного злочинним шляхом, вважаємо за доцільне розглянути надані різними фахівцями у сфері оперативно-розшукової діяльності визначення ОРХ особи злочинця взагалі та визначені основні ознаки, які в подальшому необхідно буде розглянути.

О.Ю. Зуєв, розглядаючи питання ОРХ осіб, які вчиняють збут майна, одержаного злочинним шляхом, зазначає, що під указаним поняттям слід розуміти сукупність кримінально-правових, криміналістичних та кримінологічних даних щодо ознак осіб, які мають значення для ефективної протидії вказаному виду злочинів [14].

І.О. Крепаков, розглядаючи питання визначення особи злочинця як елемента оперативно-розшукової діяльності, пропонує відомості про злочинців розглянути в двох якостях:

- 1) характеристика індивідуальних ознак особистості злочинців;
- 2) характеристика злочинного співтовариства як самостійного виду організації надіндивідуального характеру.

Водночас зазначий учений виділяє узагальнення основних ознак та розробляє класифікацію інформації про злочинця за трьома категоріями:

- 1) інформація анатомо-фізіологічного характеру (вік, стать, етнічний тип, конституцію тіла, дієво-функціональні ознаки, наявність хвороб тощо);
- 2) інформація психологічного характеру (тип характеру, мотивація та мотиви, психічний стан, розумові здібності, характер мови, манера поведінки, моральні цінності тощо);
- 3) інформація соціального характеру (сімейний стан, соціальний статус, стосунки з рідними, освіта, судимість, роль у злочинній групі тощо).

І.О. Крепаков пояснює, що, згрупувавши інформацію за вказаними категоріями, перший і другий види інформації будуть становити інформацію про особистість злочинця, а третій вид інформації – додаткову інформацію, тобто інформаційний орієнтир, який буде характеризувати не лише злочинця, а й його оточення, соціальні форми, у яких він перебуває [15, с. 46].

Отже, у результаті аналізу емпіричного матеріалу можна виділити такі характерні ознаки осіб, які придбавають майно, одержане злочинним шляхом, зокрема:

1. За віком: від 16 до 25 років – 15 %; від 25 до 35 років – 45 %; від 35 до 50 – 34 %; від 50 і старші – 6 %.
2. За статтю: чоловіки – 87 %; жінки – 13 %.

3. За рівнем освіти: базова загальна середня освіта (9 класів) – 7 %; повна загальна середня освіта (11 класів) – 21 %; професійно-технічна освіта (кваліфікований робітник) – 29 %; базова вища освіта – 31 %; повна вища освіта – 12 %.

4. Залежно від сімейного стану: одружені – 54 %; неодружені – 25 %; раніше перебували в шлюбі – 21 %.

5. За видом соціальної зайнятості: учні загальноосвітньої школи чи професійно-технічного училища – 3 %; студенти – 6 %; працевлаштовані – 27 %; непрацевлаштовані – 37 %; сезонна робітниця – 8 %; суб'єкт підприємницької діяльності – 48 %; пенсіонер – 7 %.

6. Залежно від професійної належності: різноробочі – 18 %; працівники торгівельної сфери – 45,5 %; працівники у сфері ювелірних робіт – 20 %; працівники сфери культури, мистецтва, науки – 16 %; державні службовці – 0,5 %.

7. Залежно від того, чи притягувалися до кримінальної або адміністративної відповідальності: до кримінальної відповідальності – 11 %; до адміністративної відповідальності – 28 %; до адміністративної та кримінальної відповідальності – 9 %; не притягувалися – 53 %.

8. Залежно від того, чи зловживають алкогольними або спиртними напоями, наркотичними речовинами: наркозалежні – 3 %; зловживають алкогольними напоями – 27 %; нічим не зловживають – 70 %.

Водночас відмітимо, що респонденти, указуючи на притаманні риси особам, які вчиняють придбання майна, одержаного злочинним шляхом, зазначають, що більшості з них притаманна така риса характеру, як нахабство, самовпевненість, пихатість. Також опитані оперативні працівники зазначають, що вказаним категоріям осіб притаманна «віра» у свою недоторканність та безкарність, оскільки вони до останнього вказують, що їм було невідомо про злочинний шлях походження такого майна. Разом з цим слід відмітити, що більшість із осіб, які придбають майно, одержане злочинним шляхом, мають хоча б елементарні пізнання з правознавства або не відповідають на будь-які питання без присутності адвокатів.

Окремо зазначимо, що особливої уваги заслуговують особи, які придбавають такі види майна, одержані злочинним шляхом: золоті прикраси, дорогоцінні каміння, вироби мистецтва, культурні та історичні цінності. Це пов'язано з тим, що вказана категорія осіб у 78 % має вищу освіту, інтелектуально розвинута на високому рівні та вчиняє злочинну діяльність, попередньо ретельно обдумавши кожну деталь, маючи підготовлені документи або фальшиві копії речей, інколи до вказаних осіб відносяться високопосадовці та особи з високим рівнем достатку, які є колекціонерами різного роду предметів.

Водночас заслуговує на увагу надана О.Ю. Зуєвим класифікація осіб, які скуповують майно, одержане злочинним шляхом:

- 1) роздрібні торгівці побутовою технікою (скуповують мобільні телефони, аксесуари, планшети тощо);
- 2) роздрібні торцівці авто-, мото- транспортними запчастинами (скуповують колеса, автомагнітоли, відеореєстратори тощо);
- 3) таксисти (скуповують недорогі ювелірні вироби, дрібну побутову техніку тощо);
- 4) юридичні особи, які офіційно займаються скупкою майна в населення (ломбарди, комісійні магазини тощо);
- 5) професійні скупники, які розподіляються на тих, хто займається виключно скупкою: а) антикваріату; б) виробів мистецтва (у деяких випадка розподіляються за видами мистецтва); в) дороговартісними ювелірними виробами (ручної роботи, антикварні, ексклюзивні); г) автомобільного транспорту (поділяються на тих, що скуповують з метою розборки та подальшого перепродажу окремих запчастин; перебиття кузовних номерів, виготовлення фіктивних документів та перепродажу);
- 6) треті особи, яким дійсно не було відомо про злочинне походження майна.

Висновки. Отже, визначивши характерні риси осіб, які придбають майно, одержане злочинним шляхом, постає питання: яким саме чином вони вчиняють зазначені злочини та за яких обставин, тобто визначити спосіб та місце вчинення їх.

Відповідно до результатів аналізу емпіричного матеріалу можна констатувати, що найбільш розповсюдженими місцями вчинення придбання майна, одержаного злочинним шляхом, є торговельні площадки – 45 %; ювелірні та антикварні магазини – 33 %; вокзали, придорожні мотелі – 13 %; ломбарди, комісійні магазин – 5 %; таксисти, водії рейсових автомобусів; дальнобійники тощо – 4%.

Способи придбання майна, одержаного злочинним шляхом, різняться залежно від виду вказаного майна та особи скупника (чи він є суб'єктом підприємницької діяльності). Скажімо, дороговартісну аудіо, відеоапаратуру найчастіше скуповують, отримуючи копію паспорта особи, яка продає або інших третіх осіб; ювелірні вироби, антикваріат, витвори мистецтва та живопису скуповують без документів або за підробленими документами.

Використані джерела:

1. Бажанов М. И. Уголовное право Украины. Общая часть / М. И. Бажанов. – Днепропетровск : Пороги, 1992. – 168 с.

2. Коржанский Н. И. Объект посягательства и квалификация преступлений : учеб. пособие / Н. И. Коржанский. – Волгоград : Высш. след. школа МВД СССР, 1976. – 120 с.
3. Криминологія. Особлива частина : [навч. посібник] / за ред. І. М. Данышина. – Х. : Право, 1999. – 232 с.
4. Салтєвський М. В. Криміналістика (у сучасному викладі) : [підручник] / М. В. Салтєвський. – Київ : Кондор, 2006. – 588 с.
5. Пчолкін В. Д. Поняття характеристики злочинів у теорії оперативно-розшукової діяльності / В. Д. Пчолкін // Вісник ЛАВС МВС України ім. 10-річчя незалежності України. – 2004. – Спецвипуск № 2. – Ч. 1. – С. 67-76.
6. Дідоренко Е. О. Методологічні проблеми оперативно-розшукової діяльності як окремої галузі наукового знання / Е. О. Дідоренко, Б. І. Бараненко // Вісник ЛАВС МВС України ім. 10-річчя незалежності України. – 2004. – Спецвипуск № 1. – С. 3-9.
7. Гапон О. А. Організація і тактика розкриття квартирних крадіжок у великих містах : дис. ... канд. юрид. наук : 21.07.04 / Гапон Олександр Андрійович. – Х, 2002. – 281 с.
8. Тарасенко В. Є. Оперативно-розшукова характеристика злочинів як основа визначення об'єктів оперативно-розшукового впливу / В. Є. Тарасенко // Вісник ЛАВС МВС України ім. 10-річчя незалежності України – 2004. – Спецвипуск № 3. – Ч. 2. – С 130-136.
9. Гребельский Д. В. О соотношении криминалистических и оперативно-розыскных характеристик / Д. В. Гребельский // Криминалистическая характеристика преступлений : сб. науч. тр. – М. : Акад. МВД СССР, 1984. – С. 70-73.
10. Криминалістика: [учебник для вузов] / Под ред. Р. С. Белкина. – М. : Норма ; Инфра-М, 1999. – 990 с.
11. Кримінальний кодекс України : від 5 квітня 2001 р. № 2341-III ; поточна редакція на підставі Закону України від 14 травня 2013 р. № 228 -VII [Електронний ресурс] // Офіційний вісник України. – 2001. – № 21. – Ст. 920. – Режим доступу до журн. : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. – Загол. з екрана.
12. Антонян Ю. М. Личность преступника - индивидуальная профилактика преступлений: сопоставление и выводы / Ю. М. Антонян // Личность преступников и индивидуальное воздействие на них. – М. : Юрид. Лит., 1989. – 335 с.
13. Александров Ю. В. Криминологія : [курс лекцій] / Ю. В. Александров, А. П. Гель, Г. С. Семаков. – К. : МАУП, 2002. – 295 с.
14. Зуев О. Ю. Оперативно-розшукова характеристика осіб, які збувають майно, одержане злочинним шляхом [Електронний ресурс] / О. Ю. Зуев // Журнал східноєвропейського права. – 2014. – № 10. – С. 159-164. – Режим доступу: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2014/12/zuev_10.pdf.
15. Крепаков І. О. Особа злочинця як елемент оперативно-розшукової характеристики вимагаль [Електронний ресурс] / І. О. Крепаков // Вісник Запорізького національного університету. – Режим доступу: <http://www.stationline.org.ua/pravo/76/12108-osoba-zlochincy-a-yak-element-operativno-rozshukovo%D1%97-karakteristiki-vimagal.html>.

Винакова Т.А. Оперативно-розсыкная характеристика приобретения имущества, полученного преступным путем

В результате проведенного исследования установлено составляющие элементы оперативно-розсыкной характеристики приобретения имущества, полученного преступным путем. Разработаны критерии, по которым можно классифицировать лиц, приобретающих имущество, полученное преступным путем, установлено их характерные черты.

Ключевые слова: приобретение имущества, полученного преступным путем, подразделения уголовного розыска, оперативно-розсыкная характеристика, субъект.

Vinakova T.A. Tracking characteristic acquisition of property crime

The study found components of operational characteristics of purchase of property obtained by crime. The criteria which may be classified persons who acquire property from crime found their characteristic features. Established that the concept of operational characteristics is the subject of scientific debate for many years. However, until now the theory of operational activities not only produced a constructive solution of this category. The main reason is so unfortunate situation is the lack of understanding of the role of official operational characteristics, including the value of its criminological characteristics of crimes. As OSC in general, and operational-investigative characteristics of crimes can not be regarded as separate categories outside the main task of preventing and investigating crimes, the realization of which science directly assigned to criminology as a science of the laws of the mechanism of a crime, the emergence of information about the crime and its participants, patterns collection, research, evaluation and use of evidence-based knowledge and these laws special methods and means of judicial investigation and prevention of crime. It is proved that the most common scene of the acquisition of property obtained by crime are: trade area - 45%; jewelry and antique shops - 33%; train stations, roadside motels - 13%; pawn shop fee - 5%; taxi drivers, drivers of regular buses, truckers etc. - 4%.

Ways of acquiring property from crime vary depending on the type of property and persons specified fence (depending on whether it is a business entity). Yes, expensive as audio, video equipment often buy getting a copy of the passport of the person selling or other third parties; jewelry, antiques, works of art and painting buy without documents or with false documents.

Determined that special attention should be persons who acquire the following assets from crime: gold jewelry, expensive as stones, works of art, cultural and historical values. This is due to the fact that people in this category 78% have higher education, intellectually developed at a high level and committing criminal activities, after carefully planning every detail, with forged documents or counterfeit copies of things, sometimes people refer to these officials and persons with high incomes who are collectors of various kinds of items.

Key words: acquisition of property crime, criminal investigation departments, operational and investigative characteristic subject.